

Veden kiertokulku, sateet ja meret

Kpl 4.

Maa-
pallon
pinta-alasta
71 prosenttia on
merten peitossa. Jos
maapallon pinta olisi täysin
tasainen, Maa olisi kokonaan
2 500 metrin syvyisen vesi-
kerroksen peitossa. Tällöin
maapallo olisi todellinen
vesipallo.

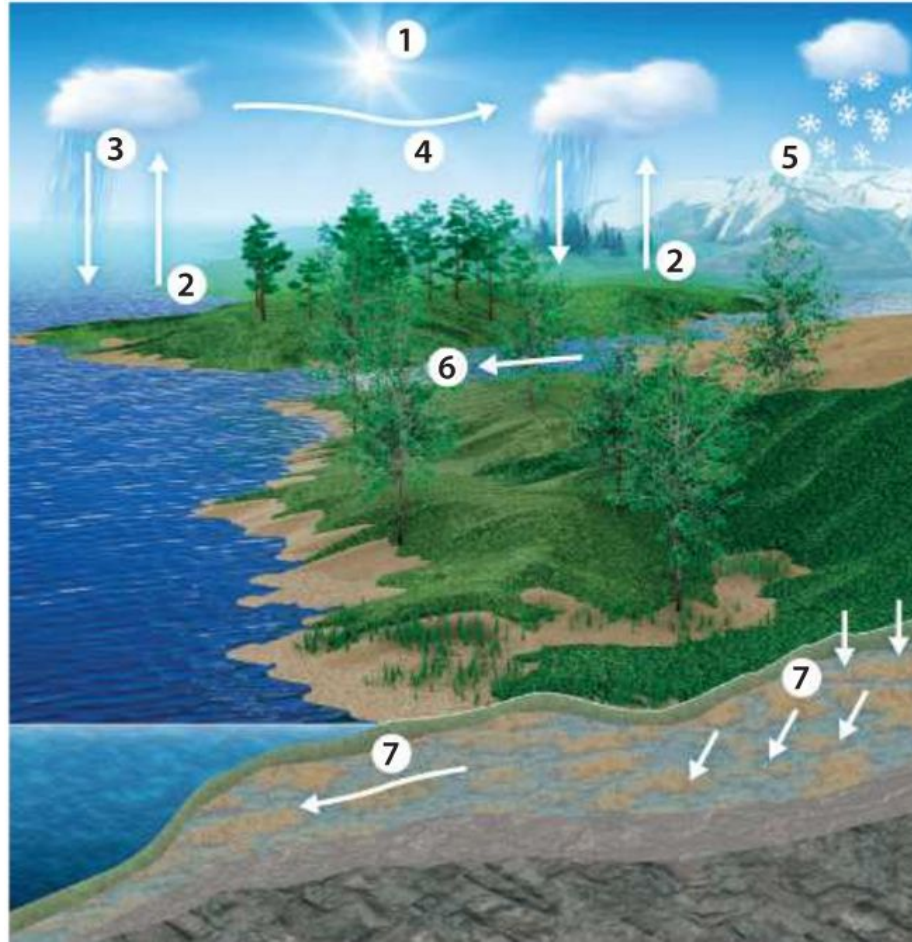
Makean veden varastot maapallolla

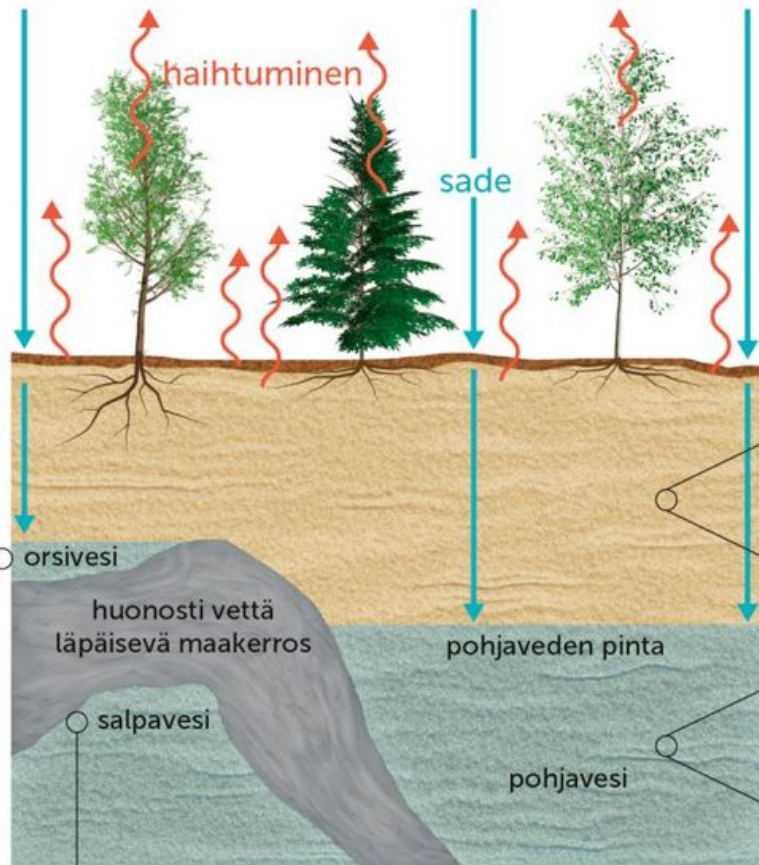

Veden kiertokulku

eli hydrologinen kierto

- Auringon lämpö-
energia ja Maan
painovoima

Orsivesi on pohjavettä, joka on varsinainen pohjaveden yläpuolella ja vettä huonosti läpäisevän kerroksen päällä.

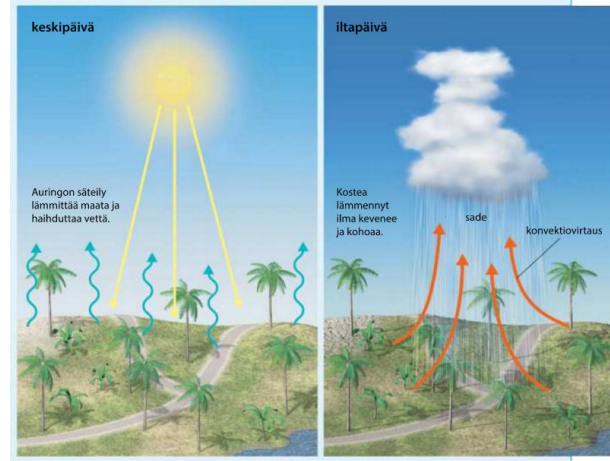
Salpavesi on pohjavettä, joka on saven tai muun huonosti vettä läpäisevän kerroksen välissä tai alla.

Maaperän vesi: maaperän huokosissa on sekä vettä että ilmaa.

Pohjavesi: maaperän huokokset ovat täyttyneet vedestä.

Sateet

- suhteellinen kosteus 100%, tiivistymiskeskus (pölyä ja tuhkaa)

Sadetyypit

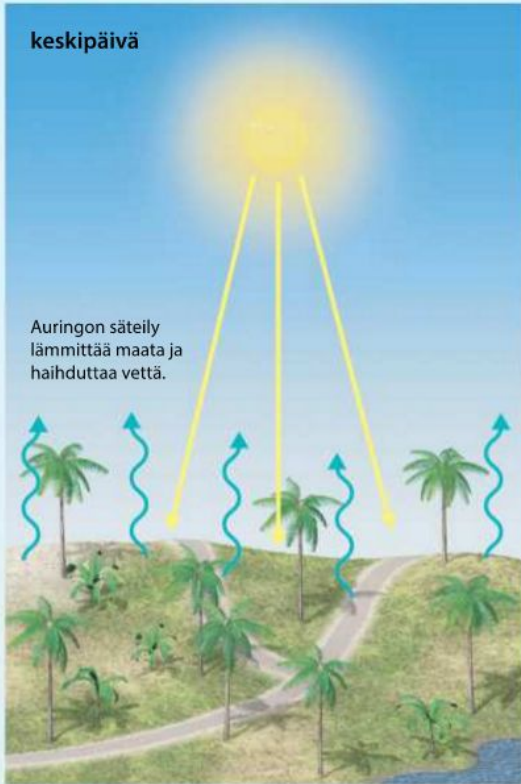
Konvektiosateet

- tropiikin iltapäiväkuurot - rankkoja kuurosateita, ukkosta

keskipäivä

Auringon säteily
lämmittää maata ja
haihduttaa vettä.

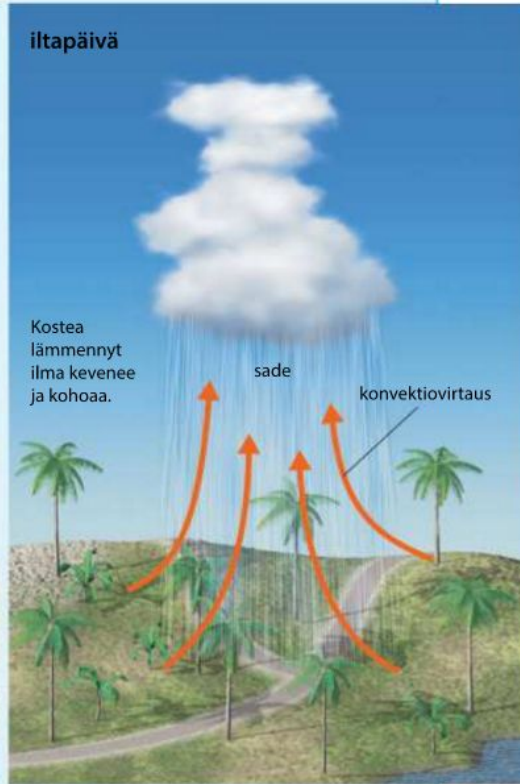

iltapäivä

Kostea
lämmennyt
ilma kevenee
ja kohoaa.

sade

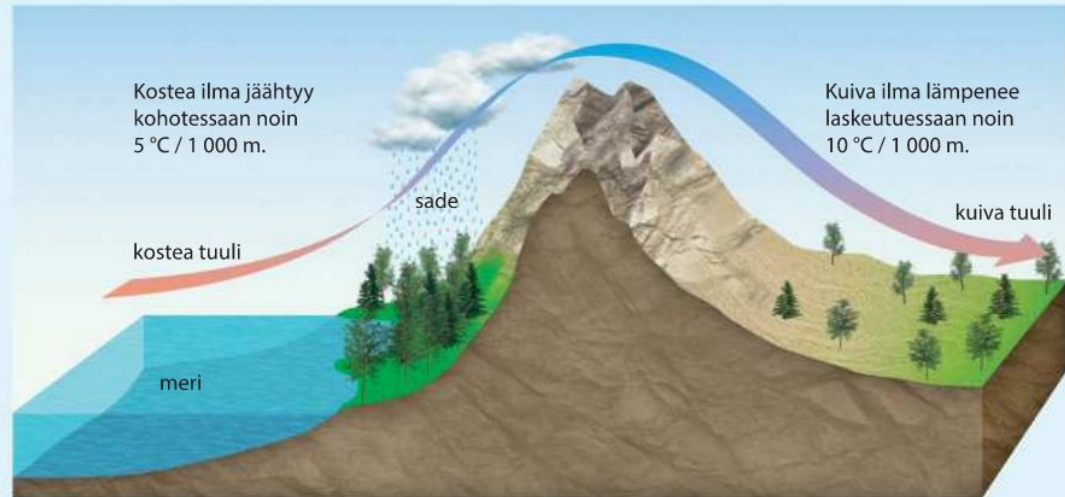
konvektiovirtaus

Orografinen sade

- Himalaja, Alpit, Skandit (lämmin laskutuuli)

2 Orografinen sade

Rintamasade

- polaaririntama (keskileveydet) 60° N/S
- trooppinen kostea ja lämmin ilma törmää kylmään ja kuivaan ilmaan

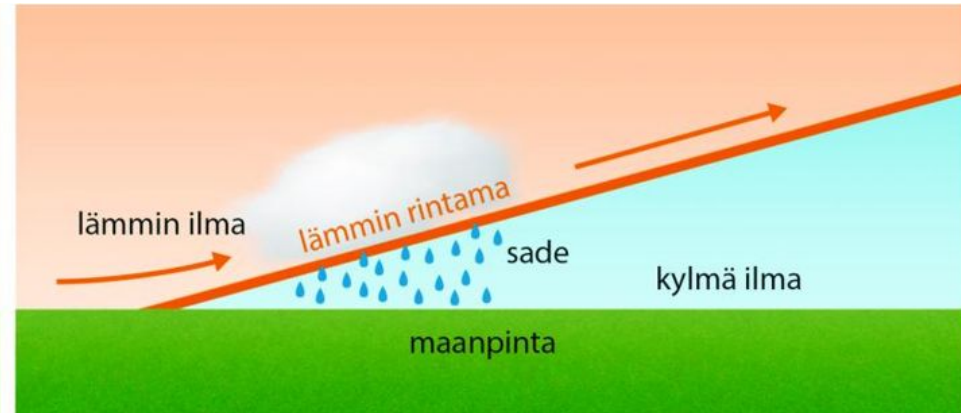
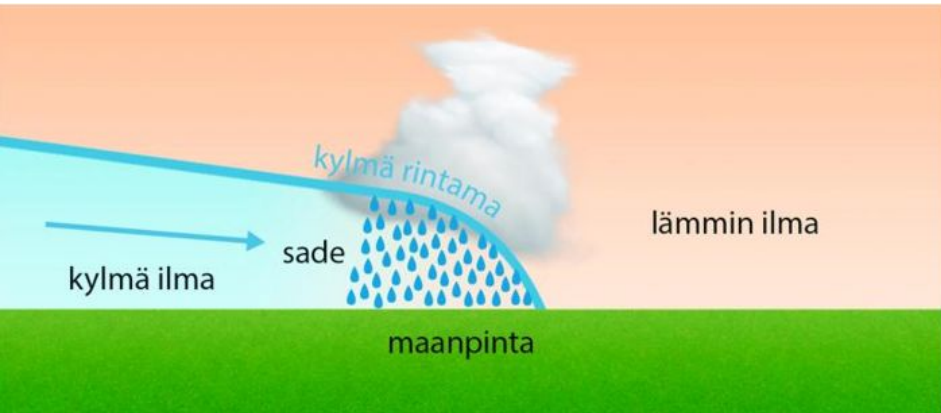
→ *syklonit eli liikkuvat matalapaineet*

- länsituulten mukana Suomeen

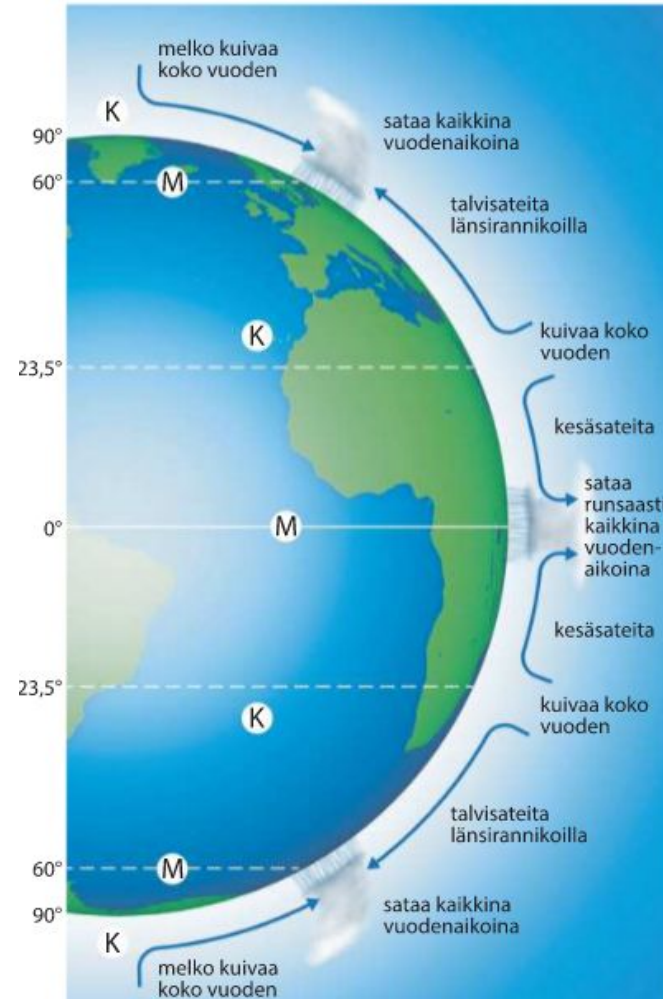
- lämmin rintama, kylmä rintama ja okluusiorintama

Sateiden jakautuminen

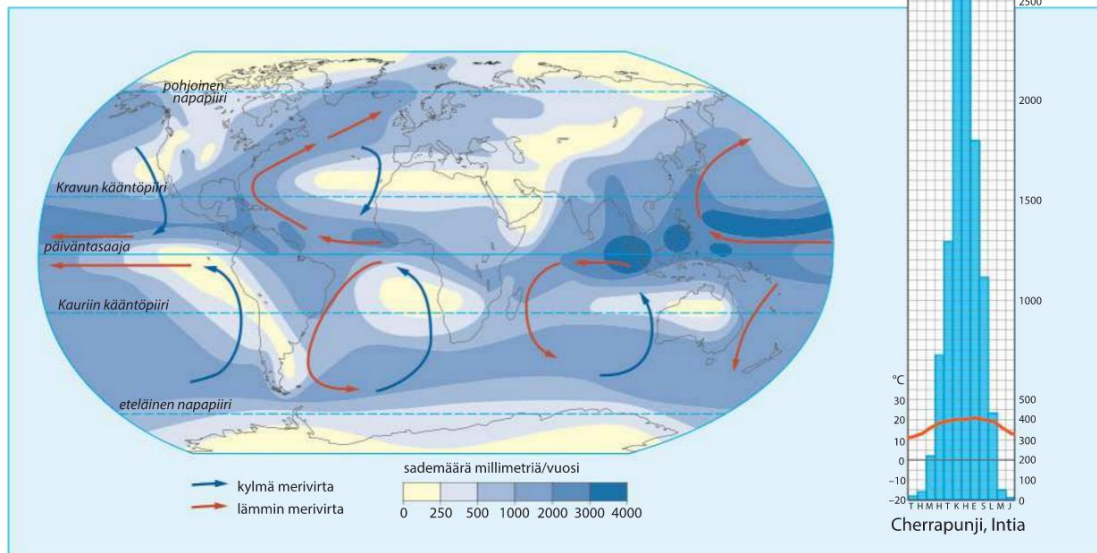
- ilmanpaine- ja tuulivyohykkeet
(korkeapaineessa kuivaa,
matalapaineessa sateita)

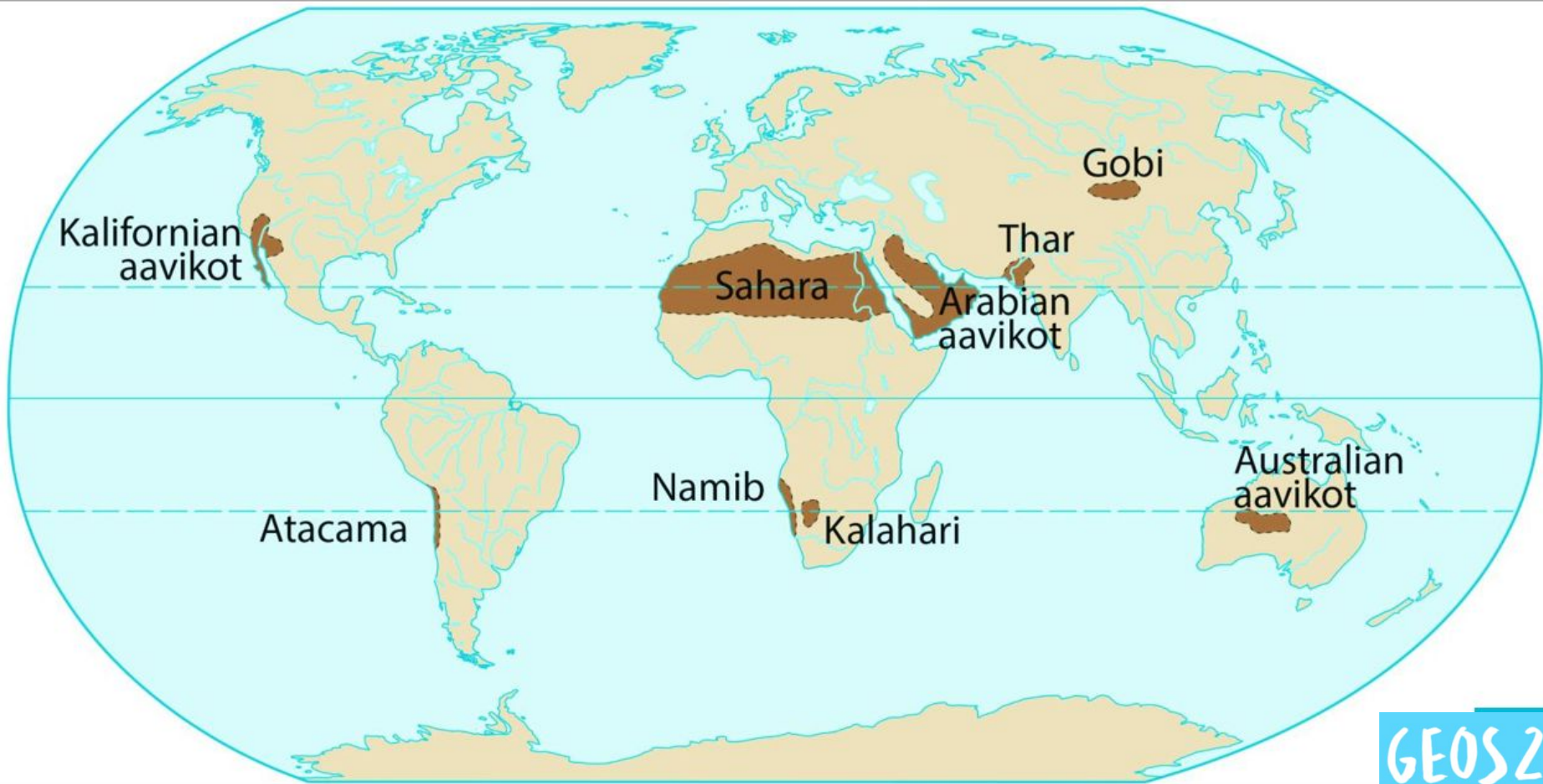
Sateiset ja kuivat alueet maapallolla

- sijainti: meri - manner
- merivirrat
(kylmä merivirta - kuivaa,
lämmin merivirta - sateita)
- vuoristojen takana kuivaa
- monsuunituulet

Sateiden jakautuminen maapallolla

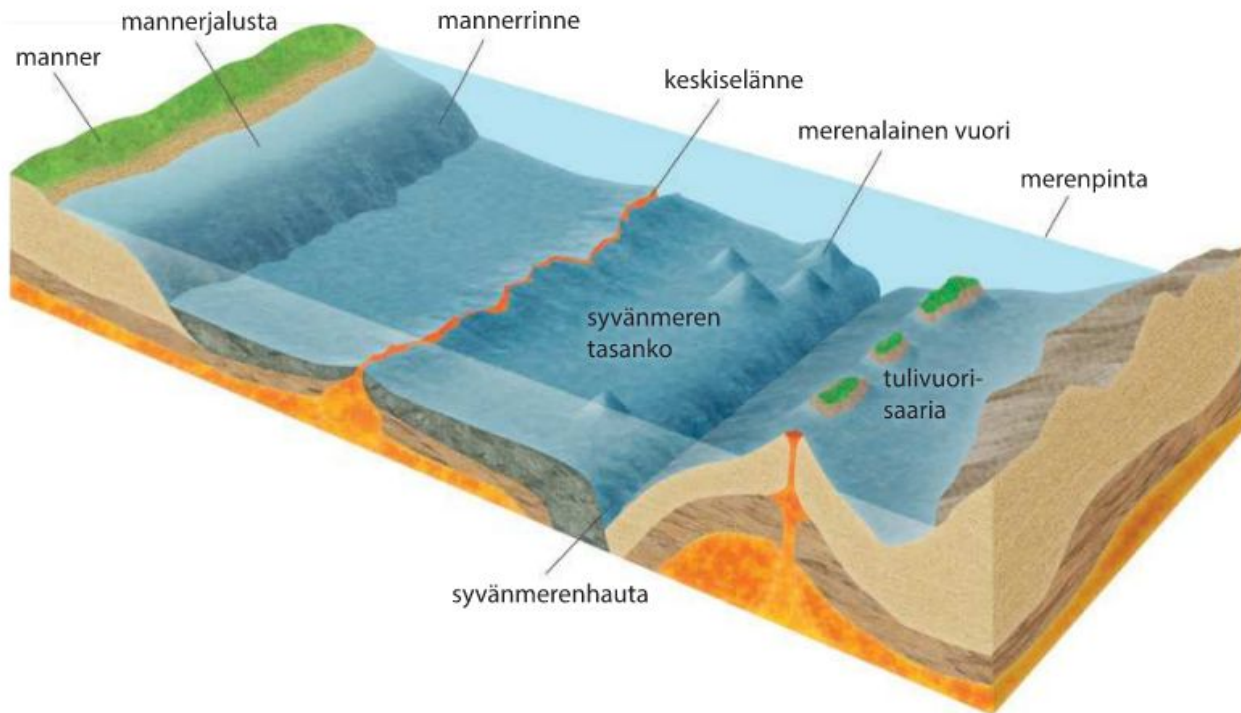

Meret

4

Merenpohjan pinnanmuotoja

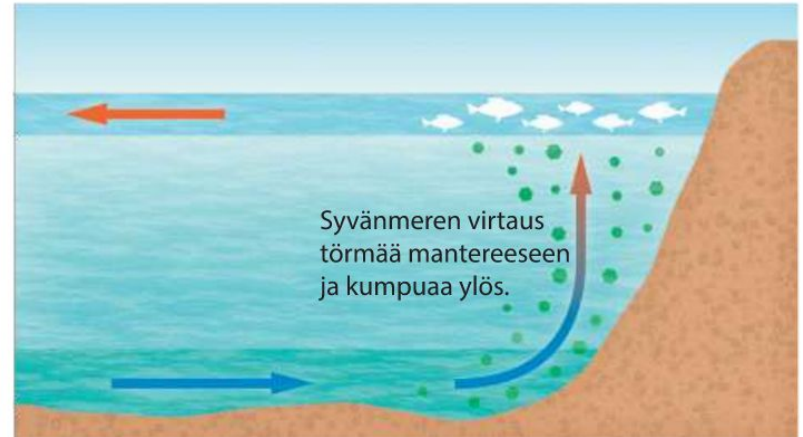

Pystyvirtaukset

Kumpuaminen

Merivirtojen törmäykset

Kumpuaminen rannikolla

Meriveden pystysuora liike

- muutos tiheydessä:
suolapitoisuus, lämpötila

Meriveden vajoaminen napa-alueella

- valtamerten jätepyörteet

